

פרקטיקות להוראה משמעותית

בעידן ChatGPT

לחצו על פרקטיקה כדי
לצפות בהסבר ובדוגמה

חיבור בין התוכן הנלמד
לבין העולם האישי

איסוף וסיכום החומר
לקראת קבלת החלטות

הפעלת חשיבה
ביקורתית על
טקסט / קוד

שיתוף הלומדים
בתהליך ההערכה

חיבור בין תיאוריות /
נושאים שנלמדו לבין
אירועים עכשוויים

למידה באמצעות
נקודות מבט שונות

דיון בהיבטי אתיקה
ומוסר בהקשר
לתוכן הנלמד

התייחסות לתוכן
שהוצג באירועים
כיתתיים

משימות מבוססות
Performance

עיבוד התוכן באמצעות
למידה שיתופית

התנסות מעשית
ויישום התוכן הנלמד

סימולציית "משחקי
תפקידים" לדימוי מצב
אמת, והערכתה

דוגמה א' – קטע טקסט

1. כהכנה למפגש, בקשו מהסטודנטים לקרוא מאמר / לצפות בסרטון, ולכתוב בפורום שאלה אחת המתבססת על התוכן.
2. בחרו שאלה אחת (לחלופין, נסחו שאלה משלכם) והעתיקו אותה לצ'אט.
3. צלמו את התשובה שהתקבלה והדביקו על מסמך (PPT או WORD).
4. הקרינו בכיתה וקראו את התשובה שקיבלתם מהצ'אט.
5. נהלו דיון: עד כמה המידע מדויק? מה מידת ה"עומק" של התשובה? מה הלוגיקה שבה הוצג התוכן? מה איכותו? ועוד.
6. כווננו את הסטודנטים למצוא טעויות והטיות בהתאם לניסיונם ולידיעותיהם, ו/או בהתאם לתוכן הנלמד בקורס.

חשוב לדעת: הצ'אט יכול לכתוב לכם בביטחון גמור עובדות לא נכונות ואפילו להציג רשימת מקורות מפוברקת שהוא המציא, לכן ניתן להיעזר בו אך חשוב להפעיל חשיבה ביקורתית על התשובות שאנו מקבלים.

דוגמה ב' – קטע קוד

1. הציגו לסטודנטים 5 נושאים עבורם הם יתבקשו לכתוב קוד תכנות.
2. כל סטודנט נדרש לבחור נושא אחד, ולבקש מהצ'אט לכתוב עבורו קוד תכנות (למשל קוד למשחק "4 בשורה").
3. כל סטודנט נדרש לעשות Code Review, כלומר לעבור על הקוד שהתקבל ולבחון:
  - עד כמה הקוד מדויק? האם יש טעויות?
  - האם הקוד "רץ"?
  - האם ניתן לשפר את היעילות של הקוד? אם כן – יש להציע כיצד
  - במידה ונכתבו טסטים, האם הם מתייחסים גם לתרחישי הקצה?
4. שאלה רפלקטיבית לסיום – דבר אחד חדש / מפתיע שלמדתי מהקוד שהציע הצ'אט, דבר אחד שאיישם מחר בבוקר כשאכתוב קוד.

כנסו לכתבה: [כך זה נראה כשמתכנתת נותנת משימות תכנות ל-ChatGPT](#)
[ועושה לו קוד ריוויז \(גיקטיים\)](#)

HO

Can you write me 5 reasons for and 5 reasons against vaccines

Reasons for vaccines:

1. Effective at preventing diseases
2. Protects individuals and communities
3. Safe and rigorously tested
4. Recommended by medical experts
5. Saves lives and prevents disease outbreaks.

Reasons against vaccines:

1. Religious or philosophical beliefs
2. Fear of side effects
3. Lack of trust in pharmaceutical companies
4. Misinformation or concerns about ingredients
5. Perception of vaccines being unnecessary or not effective.

1. חלקו את הכיתה לזוגות, והציגו סוגייה השייכת לנושא הנלמד.
לדוגמה: מחלוקות סביב נושא החיסונים.

2. כל זוג יתבקש:

- לאסוף נימוקים בעד ונימוקים נגד (בשלב זה, הזוגות יכולים להיעזר בצ'אט כדי להתבונן בנושא מפרספקטיבות שונות).
  - לבחור בנקודת המבט (בעד/נגד) שהם תומכים בה, ולהסביר מדוע.
  - לציין כיצד ינסו לשכנע את הצד השני בצדקתם, ולהסביר מדוע בחרו באסטרטגיה זו.
  - בסיום הפעילות בזוגות, חיזרו למליאה, בקשו מ-2 זוגות (אחד שתומך ואחר שמתנגד) להציג את עבודתם ו/או לנהל Debate.
3. אפשרו ליתר הסטודנטים לתרום לדיון, ולשאול שאלות.

1. הכינו רשימה של X נושאים הנלמדים במהלך הסמסטר.
2. הנחו את הסטודנטים לבחור נושא אחד (במקרה של קבוצות גדולות, ניתן לחלק לצוותים).
3. בקשו מהסטודנטים להציג בפני הכיתה את הנושא הנלמד באמצעות:
  - פרזנטציה
  - "נאום המעלית"
  - הצגה תיאטרלית/מוסיקלית
4. הנחו את הסטודנטים לכתוב לעצמם במהלך הצפייה ב-Performance התייחסות לתוכן ולאופן הצגתו.
5. זמן שיתוף
  - אפשרו למספר סטודנטים מתוך אלו שצפו להציג את ההתרשמות שלהם.
  - אפשרו למספר מציגים לשתף בתובנות מתהליך הלמידה על המשימה.

הסטודנטים יוכלו להיעזר בצ'אט כבסיס ללמידה תוך הפעלת חשיבה ביקורתית. משימת ה-Performance תחייב אותם במקרים מסוימים לעיבוד נוסף של התוכן, וכן תסייע להם לשכלל מיומנות חשובה של עמידה מול קהל.

שימו לב! חשוב להנחות את הסטודנטים כיצד לכתוב הודעות אפקטיביות לשיח עם צ'אט (Prompt): מי ישחק מה? כיצד יתנהלו הדמויות? באיזו אווירה תתקיים הסימולציה? וכל מידע רלוונטי אחר.

HO

Hi, I want to hold a job interview simulation with you. You will act as a tough manager in a large company, looking for a new employee to join the customer service team. The new employee must be patient, attentive, empathetic, manage well in stressful situations, have a high level of expressiveness. I will act as the candidate arriving for a job interview. Ask me questions and reply according to my answers.

Sure, let's start the job interview simulation.

Manager: Good morning, can you please introduce yourself and tell me why you're interested in this position?

1. הסבירו לסטודנטים שבמפגש הבא תתנהל בכיתה סימולציה בזוגות (לדוגמה, ריאיון עבודה / טיפול פסיכולוגי / ניהול משפט / הצגת מיזם בפני משקיעים).
2. כהכנה למפגש, כל סטודנט ינהל סימולציה קצרה עם קולגה, מתועדת בהקלטה בעזרת הטלפון (לחלופין, ניתן לבצע את סימולציית ההכנה בעזרת הצ'אט - ראו דוגמה משמאל).

3. בסיום הסימולציה, כל סטודנט יכתוב:

- נקודות לשימור ולשיפור בהתנהלות שלו ושל הקולגה.
- רפלקציה קצרה על ההתנסות. לדוגמה, דבר אחד שהפתיע אותי לגלות על עצמי.

סטודנטים שביצעו את הסימולציה עם צ'אט, יגישו בנוסף נספח עם תיעוד השיח שלהם עם הכלי.

באמצעות שימוש בצ'אט יוכלו הסטודנטים להתנסות בסביבה בטוחה, לראות את המצב / הסיטואציה מנקודת מבט נוספת לזו שלהם, ולהסתכל בעין ביקורתית על ה"שיח".

1. הציגו לסטודנטים סיפור מקרה עם שאלה או דילמה. לדוגמה, אתם עובדים בחברת שיווק. מגיע אליכם איש עסקים המעוניין להחדיר מוצר חדש לשוק הקוסמטיקה המיועד לבני נוער, כשלרשותו תקציב בגובה X ₪.

2. בקשו מהסטודנטים להיעזר בצ'אט כדי לחקור על האסטרטגיות השיווקיות שאפשר להציע ללקוח.

3. על הסטודנטים לכתוב:

- אילו אסטרטגיות שיווק ניתן להציע ללקוח? (יש לצרף את התכתובת עם הכלי).
- מהי אסטרטגיית השיווק עליה ימליצו ללקוח? מדוע בחרו באפשרות זו? בתשובתם עליהם לבסס את ההחלטה גם על מודלים או תיאוריות שנלמדו בקורס.
- שאלת בונוס – הציעו אסטרטגיית שיווק שלא הופיעה במענה של הצ'אט.

בעידן בו ניתן להגיע כמעט לכל מידע במהירות ובקלות, מיומנויות של מיון תוכן, הבחנה בין חלופות וקבלת החלטות הופכות משמעותיות מתמיד.

שימו לב! אם לצ'אט אין מידע עדכני על הנושא, עליכם "ללמד" אותו.

The Ukraine-Russia war is a military conflict between Russia and Ukraine, which broke out on February 24, 2022, when Russian forces attacked Ukraine and penetrated its territory from the north, east and south. At the same time as the ground attack, the Black Sea Fleet imposed a blockade on Ukrainian ports.

The invasion was the culmination of a conflict between the two countries, which began in 2014.

NATO member states are supporting Ukraine militarily.

Also, can you connect the actions of the UN to the theory of conflict management?

In addition, you can speculate, if the UN was managing the conflict, what steps would it take?

The United Nations (UN) has been actively involved in trying to resolve the Ukraine-Russia conflict through diplomatic means, such as negotiations and resolution passing. The UN has passed several resolutions calling for an end to violence and for the respect of Ukraine's territorial integrity. The UN's actions align with the theory of conflict management, which suggests that conflicts should be resolved peacefully through negotiation and diplomacy, rather than the use of force.

If the UN were managing the conflict, it would likely take several steps, such as:

1. Encouraging diplomatic talks between the conflicting parties to reach a peaceful resolution.
2. Monitoring the situation on the ground to ensure that both sides are adhering to the terms of any agreement reached.
3. Mediating disputes between the parties and facilitating negotiations as needed.
4. Offering humanitarian assistance to those affected by the conflict.
5. Working with international organizations and other stakeholders to help resolve the conflict.
6. Encouraging both sides to respect international law and human rights.

Note: The UN can only play a role in conflict management if both conflicting parties agree to its involvement and abide by its decisions.

1. בקשו מהסטודנטים להתייחס לאירוע עכשווי, לדוגמה: למדו על הפלישה של רוסיה לאוקראינה בפברואר 2022.

2. כעת, הסטודנטים ידרשו ללמוד על ההיסטוריה והפעילויות של האו"ם לאורך השנים במטרה לפתור סכסוכים בין מדינות.

3. לסיכום, על הסטודנטים להשיב על השאלות:

- אם האו"ם היה מתערב בסכסוך בין רוסיה לאוקראינה, אילו פעולות סביר להניח שהיה נוקט בהתאם למודל ניהול סכסוכים שנלמד בקורס? בשלב זה ניתן להיעזר בצ'אט.
  - חוו דעתכם – אילו פעולות נכון היה לנקוט? הסבירו.
- אם הסטודנטים נעזרו בצ'אט, עליהם לצרף את התכתובת שלהם עם הכלי, ולבצע הערכה ביקורתית על איכות המענה שקיבלו.

נכון לפברואר 2023, ChatGPT אינו מציג מידע עדכני ולכן סטודנטים לא יוכלו להשתמש בו עבור המשימה. עם זאת, הצפי הוא שבגרסאות עתידיות זה ישתנה. עם זאת, ישנם כלי AI דומים ל-ChatGPT המחברים לאינטרנט ומציגים מידע עדכני.

הערך ללמידה במשימה זו הוא בכך שחיבור לאירועים עכשוויים עשוי להגדיל את העניין של הסטודנטים ומעורבותם בתוכן הנלמד.

בקשו מהסטודנטים לכתוב התייחסות לאירועים פנימיים שהוצגו בכיתה, כמו: דיונים כיתתיים, הרצאות אורח, פרזנטציות שהועברו על-ידי סטודנטים אחרים בקורס.

עליהם להגיש סיכום קצר הכולל מענה על השאלות:

- מה עמדתם ומחשבותיהם בנוגע לתוכן שהוצג?
- האם יש תוכן שהיו רוצים להוסיף על הנאמר?
- אילו שאלות המשך ירצו לשאול? מה הם רוצים להמשיך ולחקור?

סביר להניח שכשמדובר ב"ענייני פנים", צ'אט יתקשה (לפחות בחלק מהמקרים) לתת מענה מלא ומבוסס.

בנוסף, משימות הנוגעות לאירועים פנימיים עשויות להעלות את רמת העניין והמעורבות של הסטודנטים בלמידה, מאחר והם עצמם נכחו בהם.

image: Freepik.com

בקשו מהסטודנטים לבצע משימות הכוללות התנסות מעשית ויישום בפועל של התוכן הנלמד. לדוגמה:

- **מפת חשיבה** לארגון ויזואלי של התוכן, מבוסס הקשרים
- **פלייר** (טקסט בשילוב מארגנים גראפיים) שמסכם את התוכן
- **תיעוד ניסוי בבית / במעבדה** של תיאוריות נלמדות
- **דו"ח תצפית שטח** לאיסוף נתונים / מידע
- **יצירת תוכן / מדיה** (פודקאסט, סרטון, בלוג)

אם הסטודנטים נעזרו בצ'אט להכנת תוצר טקסטואלי (למשל פלייר או מצגת), יש להנחות אותם להגיש גם תיעוד מפורט של תהליך העבודה והחשיבה עליו: צירוף התכתובת עם הכלי, אם לא קיבלו תשובה מספקת – מה עוד שאלו וכו'.
ראו **דוגמה** לתיעוד תהליך העבודה על פרסומת עם ChatGPT.

הסטודנטים יוכלו להיעזר בצ'אט לחקר מקדים של הנושא ואף לקבל הצעות על מבנה ונוסח התוכן, אך מוקד המשימה יהיה הביצוע בפועל.
כמו כן, משימות יישומיות חורגות מהתיאוריה ומתקרבות ל"חיים האמיתיים" ולכן עשויות להגביר את העניין והמעורבות של הסטודנטים.

בקשו מהסטודנטים לחבר בין תיאוריה / מודל שנלמד בקורס להתנהגותם בעולם האמיתי.

לדוגמה:

1. בפתיחת השיעור, הסטודנטים נדרשים לציין 10 התנהגויות צרכניות שלהם מהחודש האחרון:
  - רכישות שביצעו.
  - רכישות ששקלו לבצע, ולבסוף החליטו שלא.
2. שאלה: האם אתם מזהים דפוס בהחלטות הצרכניות שלכם?
3. כעת, הכיתה לומדת שיעור בנושא נאמנות צרכנים למותגים.
4. לסיכום, הסטודנטים משיבים על שאלה רפלקטיבית בנושא: האם תשנו משהו בהתנהגותכם כצרכנים בעקבות השיעור? אם כן, מה?

חיבור התוכן הנלמד לחוויה או התנסות אישית של הלומד יהפוך את השימוש בצ'אט לפחות רלוונטי, וללא קשר לכך, עשוי להעמיק את העניין של הסטודנטים במשימה מאחר ויש בה מימד שמחובר לחייהם.

1. ציינו בפני הסטודנטים שאתר הקורס מכיל 5 מאמרים המציגים עקרונות שונים בתחום המשפט.
2. חלקו את הכיתה לזוגות. כל זוג נדרש לבחור מאמר אחד. לדוגמה: "עקרון תום לב במשפט הישראלי".
3. כל סטודנט (בנפרד) נדרש להכין מצגת PP קצרה על המאמר שבחר:
  - תמונה מייצגת של הרעיון המרכזי העולה מהמאמר.
  - סיכום הטיעונים העיקריים המובאים במאמר.
  - סעיף בונוס – לספר על מקרה אישי או חדשותי, וכיצד העיקרון המשפטי בא לידי ביטוי במקרה המתואר.
  - המלצה לעיון נוסף בנושא (קישור לסרטון / פודקאסט וכו' והסבר מדוע הוא ממליץ עליו).
4. כעת, 2 הסטודנטים שהינם זוג, נדרשים להעריך ולמשב את העבודה האחד של השני, בהתאם למחווון שכתב המרצה.
הציון של הסטודנט יחושב על בסיס הציון שיקבל מהמרצה על המטלה + איכות המשוב שכתב למטלה של בן הזוג.

הסטודנטים יוכלו להיעזר בצ'אט לחקר מקדים של הנושא ואף לקבל הצעות על מבנה ונוסח התוכן, אך מוקד המשימה יהיה תהליך כתיבת המשוב.

1. כהכנה למפגש, הסטודנטים מתבקשים לחפש מקרה אמיתי מהשנתיים האחרונות, שמעלה שאלות הנוגעות לאתיקה ומוסר.
  2. לכתוב תיאור קצר של המקרה ושל הדילמות מוסריות העולות ממנו.
  3. לבחור דילמה מוסרית אחת ולדון בה בהקשר של תיאוריה עליה למדו בקורס.
  4. במפגש, יתבקשו מספר סטודנטים להציג בקצרה את המקרה שחקרו והדילמות העולות ממנו. הקבוצה תקיים דיון על סוגיות אתיות העולות מהמקרים. במידת האפשר תציע נקודות מבט אחרות מאלה שהציע הסטודנט, ותכריע מה הדבר הנכון לעשותו.
- ראו [דוגמה](#) לשיעור העוסק בדילמות מוסריות (קורס Justice, אוניברסיטת הרווארד).

צ'אט יכול אמנם לספק מידע והצעות בנוגע לסוגיות מוסר ואתיקה, אבל אינו יכול להכריע בהן עבורנו.

ככל שטכנולוגיות AI יתקדמו, שאלות הנוגעות למותר האדם על המכונה יהפכו ליותר ויותר רלוונטיות. הערך במשימה כזו הוא הבנת הגבולות בין הכלי לביננו ותרגול של שימוש מוסרי בכלי.

1. כיתבו על הלוח שאלה הנוגעת לתוכן הנלמד בקורס. לדוגמה: מהו לדעתכם הנושא הסביבתי הגדול ביותר העומד בפני העולם כיום, ואילו צעדים נוכל לנקוט כדי להתמודד איתו?
2. ציינו שנבצע למידה שיתופית בכיתה, באמצעות טכניקה הנקראת Think-Pair-Share והסבירו איך היא מתנהלת:
  - **שלב 1 – Think** – כל סטודנט חושב לבד על השאלה שהוצגה ורושם לעצמו הערות.
  - **שלב 2 – Pair** – הכיתה מתחלקת לזוגות. כל זוג דן בשאלה ומנסה להגיע לתשובה המוסכמת על שני הסטודנטים.
  - **שלב 3 – Chat** – כל זוג חוקר על השאלה באמצעות צ'אט, ומקיים חשיבה נוספת על התשובה אליה הגיעו בשלב הקודם.
  - **שלב 4 – Share** – הזוגות משתפים במליאה ברעיונות שעלו. הכיתה מקיימת דיון על הרעיונות בהובלת המרצה.

צ'אט יכול לסייע באיסוף התוכן, אך מוקד הפעילות הוא תהליך החשיבה המשותף שמתקיים בזוגות וגם במליאה.

הערך במשימה זו נעוץ ביתרונות הרבים שיש ללמידה שיתופית: היא גורמת לנו לדבר על התוכן בקול רם, חושפת אותנו לריבוי נקודות מבט ועוד.